

VORBASSE HELLIGKILDE

6623 Vorbasse

Pladsen for middelalderens helligkilde ved Vorbasse Kirke er i dag markeret med en stenlægning i sydkanten af den nuværende kirkegård lige indenfor stendiget.

Stenmarkeringen af helligkilden syd for kirken. Vorbasse kirke set fra sydvest.

Vorbasse kirke set fra hovedindgangen i sydøst.

Administration

Ejerforhold	Kirkeministeriet, Vorbasse kirke
Oprettet	2010
Sidste rettelse	02-2011
Tilsyn og beskadigelser	Kulturarvsstyrelsen - KUAS
Pleje, skiltning og 100 m.-zone	Billund Kommune
FREDNINGSNR.	-
STEDNR.	190604-303

Find Fortidsmindet med GPS

GPS	Breddegrad 55.63137
Længdegrad 9.086643	
UTM-system	E 505455 N 6165057

Beskrivelse

elligkilden på Vorbasse kirkegård er en af de mere end 700 kendte helligkilder i Danmark. I middelalderen blev kilden besøgt for dens helbredende virkning og både kirken og den omliggende bebyggelse nød godt af denne trafik.

Helligkildernes storhedstid var i middelalderen og katolske tid før reformationen i 1536. Mange kirker - måske også Vorbasse kirke - blev opført ved kilderne, som ofte har rod helt tilbage i hedensk tid. Omkring helligkilderne blev der også mange gange anlagt små hospitaler drevet af de lokale kirker.

Vi ved ikke hvornår helligkilden ved Vorbasse blev grundlagt, men det kan formodes at være samtidig eller forud for den første kirke ved Vorbasse omkring 1130. Kilden ved Vorbasse blev særligt benyttet på den såkaldte "Hellig Legems Dag", som var første dag efter Trinitatis søndag i maj-juni måned og som kirken også er viet til. Sidenhen blev kildedagen flyttet til Valborgs dag den 1. maj. I folketroen fortælles det, at helligkilderne har en særlig helbredende virkning Valborgs nat - se også Ilse Made kilde.

Omkring kildedagen opstod kildemarkedet i Vorbasse. Kildemarkedet var en farverig folkefest som tiltrak syge, handicappede, troende, handlende og gøglere fra nær og fjern - og hvis kilden ikke umiddelbart havde den ønskede helbredende virkning, kunne man tage en flaske af vandet med eller dyppe bandagen i vandet.

Markedet i Vorbasse lå også centralt på Hærvejen og fik derfor også stor betydning for de store stuedrifter og handlen på Hærvejen. Markedet afholdes stadig i slutningen af juli og er i dag et af landets største med over 200.000 besøgende på de tre dage det varer.

Som tak for kildens helbredende virkning var det mange steder skik og brug at henkaste mønter i kilden eller give bidrag i den såkaldte "kildeblok"- den lokale kirkes indsamlingsbøsse . Disse ikke ubetydelige indtægter gjorde, at mange kirker fortsat tillod at helligkilderne blev benyttet efter reformationen - og enkelte kilder benyttes stadig.

I dag markerer en stensat cirkel på den sydlige del af kirkegården stedet for den gamle helligkilde. Undersøgelser har vist at kilden oprindeligt blot var en stensat brønd, hvor indsivende vand kunne samles. På grund af senere jordarbejder eksisterer brønden nu ikke længere.

